

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ŠKOLNÍ DRUŽINU

(Tato verze ŠVP je platná od 1. září 2024.)

ZŠ A MŠ BĚLY JENSEN, OPATOV 139, OPATOV ČECHÁCH

1. Identifikační údaje školní družiny

Název vzdělávacího programu:

Školní vzdělávací program pro školní družinu - Letokruhy

Adresa:

Základní škola a Mateřská škola Běly Jensen Opatov, okres Svitavy
Opatov 139, 569 12 Opatov

Ředitelka:

Mgr. Iva Hebelková

Vychovatelka:

Jitka Sonnewendová

Kontakty:

kancelář školy – tel: 461 593 135

e-mail: zs.opatov@tiscali.cz

webové stránky: <https://www.zs-opatov.cz>

Zařazení do sítě škol:

IZO 002518074

REDIZO 65005988

IČO 75015595

Zřizovatel:

Obec Opatov

569 12 Opatov 159

Kontakty zřizovatel:

Telefon: 461593154

Fax: 461593810

E-mail: obecopatov@cmail.cz

Platnost dokumentu: **od 1.9.2024**

.....
Ředitelka školy

2. Charakteristika zařízení

Historie školy

Areál školy byl po povodních v roce 1997 postupně rekonstruován. Byla nově opravena tělocvična školy, která je prostorná, má moderní umělý povrch a je využívána nejen školou, ale i širokou veřejností.

Úplnost a velikost školy

Základní škola v Opatově je úplná základní škola s devíti postupnými ročníky. První stupeň je málotřídní, spojeny jsou 2. a 3. ročník a 4. a 5. ročník. Budovy a prostory školy jsou pro 225 žáků, k 30. 9. 2006 měla škola 96 žáků.

Škola není spádová. Dojíždějí k nám žáci z Opatovce i ze Svitav. Škola je umístěna ve středu obce u rušné a frekventované silnice.

Vybavení školy

Materiální

Škola je dobře vybavena učebnicemi a učebními pomůckami, při výuce různých předmětů je využíván výukový SW. Literatura, učebnice, učební pomůcky a výukový SW jsou průběžně doplňovány o nové.

Prostorové

Areál školy je možné rozdělit na dvě propojené části – hlavní budovu a pavilon I. stupně.

Hlavní budova slouží celému druhému stupni. V této budově sídlí vedení školy, kabinety se sbírkami (matematika, fyzika, přírodopis, chemie, zeměpis, dějepis, český jazyk, anglický jazyk, výtvarná a hudební výchova) včetně učebny výpočetní techniky. V přízemí je školní knihovna, tělocvična, školní družina včetně šatny školní družiny.

Budova 1. stupně je s hlavní budovou propojena spojovací chodbou. Zde se nachází sborovna a šatny pro žáky obou stupňů. Na 1. stupni mají žáci k dispozici prostornou halu, kde tráví přestávky.

Škola má svou vlastní jídelnu, která se nachází cca 500 m od budovy školy.

Součástí areálu školy je hřiště s umělou trávou. Pro děti mladšího školního věku (především pro školní družinu) jsou určeny dřevěné prolézačky. Pro aktivní vyžití ve volných chvílích mohou žáci využít dva pevně zabudované stoly pro stolní tenis, které se nacházejí za školou.

Školní družina

Školní družina je základním článkem zařízení výchovy mimo vyučování. ŠD není pokračováním školního vyučování, ani ho nikterak nenahrazuje.

Výchova v ŠD navazuje na vzdělávací oblasti a rozvíjí je.

Školní družina realizuje zájmové vzdělávání v průběhu školního roku mimo dobu prázdnin.

Školní družina je organizována pro 30 dětí v jednom věkově smíšeném oddělení.

3. Konkrétní cíle vzdělávání

Cíle vzdělávání:

- všestranný rozvoj dětské osobnosti
- rozvoj poznávacích, komunikačních a sociálních schopností dětí
- výchova ve volném čase formou široké nabídky spontánních aktivit i řízených činností
- uplatňování prevence sociálně nežádoucích jevů
- získání a znalostí o životním prostředí
- výchova k bezpečnosti a ochraně zdraví
- budování a rozvoj klíčových kompetencí dětí

1. Kompetence k učení – vychovatel vede žáky k dokončování prací, hodnocení svých prací, hledání souvislostí mezi jevy, kladení otázek

2. Kompetence k řešení otázek – vychovatel vede žáky k používání odpovídajících myšlenkových pochodů, k logickému myšlení, k rozlišování mezi správnými a chybnými řešeními a postupy, podněcuje kreativitu

3. Kompetence komunikační – vychovatel rozvíjí řečový projev žáků, umění naslouchat ostatním, vede žáky ke kultivované komunikaci s vrstevníky i dospělými, podněcuje i využívání mimoslovních prostředků komunikace

4. Kompetence sociální a personální – vychovatel podporuje samostatné rozhodování žáků, rozpoznávání vhodného a nevhodného chování, uvědomování si důsledků svého chování, posiluje schopnost spolupráce v týmu a schopnost přijmout kompromis, učí děti umět odmítnout nevhodnou nabídku (řici ne), nabádá žáky k toleranci odlišností mezi lidmi

5. Kompetence občanské – vychovatel podporuje a rozvíjí podíl žáků na činnosti školní družiny, uvědomování si svých práv a povinností, učí žáky dbát o zdraví a bezpečí své i svých vrstevníků a chovat se šetrně k životnímu prostředí, učíme žáka chápat rozdíly v kulturních, společenských a náboženských souvislostech

6. Kompetence pracovní – vychovatel učí žáky poznávat různé materiály, výtvarné techniky, pomůcky a nástroje a učí žáky tyto materiály, pomůcky a nástroje používat, seznamuje žáky s pravidly bezpečnosti při pracovních činnostech, podporuje rozvoj účinné spolupráce mezi žáky

Při své činnosti vychází vychovatel z výchovné a vzdělávací strategie školy:

- zajímá se o názory, náměty a zkušenosti žáků
- klade otevřené otázky, zadává úlohy či úlohy rozvíjející tvořivost
- zadává úlohy způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- zařazuje metody, při kterých žáci docházejí k objevům, řešením a závěrům sami
- zadává úlohy, při jejichž řešení žáci spolupracují
- sleduje vývoj jednotlivých dětí a oceňuje jejich pokrok
- umožňuje žákům prezentovat výsledky jejich práce

4. Délka vzdělávání

- Provoz začíná v září a končí v červnu daného školního roku
- Denní provoz ve dnech školního vyučování od 6:30 h do 7:30 h a od 11:30 h do 16:00 h
- Příležitostné akce organizované školní družinou trvají různě dlouhou dobu podle charakteru akce. Zákonní zástupci žáků jsou předem o těchto konkrétních akcích informováni písemně v deníčku ŠD.

5. Formy vzdělávání

Školní družina uskutečňuje vzdělávání formou pravidelné denní docházky, pravidelné docházky, nepravidelné a příležitostné docházky v souladu s § 2, odst.2 a 3 Vyhlášky č. 163/2018 Sb., kterou se mění vyhláška č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání.

Pro účely této vyhlášky se rozumí:

- **a) pravidelnou denní docházkou** přihlášení k zájmovému vzdělávání nejméně 4 dny v týdnu po dobu nejméně 5 po sobě jdoucích měsíců,
- **b) pravidelnou docházkou** přihlášení k zájmovému vzdělávání v rozsahu nejméně jedenkrát za 2 týdny po dobu nejméně 5 po sobě jdoucích měsíců, které není pravidelnou denní docházkou,
- **nepravidelnou a příležitostnou docházkou** přihlášení k zájmovému vzdělávání v jiném rozsahu, než je uvedeno pod písmeny a) a b).

6. Obsah vzdělávání a časový plán vzdělávání

Pravidelné činnosti

Zájmová činnost

- činnosti výtvarné – různé výtvarné techniky
- činnosti - hudební, literární
- pracovní činnosti

Výchovná činnost

- upevňování hygienických návyků, pravidel stolování
- osvojené pravidel chování v kolektivu, na veřejnosti, v silničním provozu
- upevňování smyslu pro pořádek

Rekreační činnost

- klidové činnosti - polední klid, četba
- pohybové hry v místnosti, v tělocvičně apod.

Vzdělávací činnost

- příprava na vyučování
- poznávací vycházky, poznávací hry apod.

Příležitostné činnosti

Zájmová činnost

- projektové dny

Výchovná činnost

- vítání občánků ve spolupráci s obcí Opatov, výlety, besídky

Rekreační činnost

- den dětí, čarodějnické odpoledne

Vzdělávací činnost

- Poznávací výlety, návštěvy muzeí apod.

Spontánní činnosti

- spontánní činnost ranní i odpolední družiny
- kreativní činnosti - stavebnice
- pobyt na školní zahradě

Výchova v ŠD navazuje na vzdělávací oblasti a rozvíjí je.

Činnost a výchovné působení vychovatelky vychází z požadavků pedagogiky volného času.

Důležitý je požadavek dobrovolnosti, aktivity, seberealizace, zajímavosti a zájmovosti, přitažlivosti a pestrosti ve všech oblastech činnosti družiny. Školní družina také umožňuje dětem účast na školních zájmových kroužcích (sportovní kroužky, kroužky angličtiny).

Oddělení školní družiny je věkově smíšené a proto program prolíná jednotlivými ročníky a je přizpůsobován věku žáků.

Vzdělávací oblasti:

Člověk a jeho svět:

- seznamování s prostředím školy a jejím okolím
- seznamování a sžívání s kolektivem žáků, zařazení do kolektivu, respektování pravidel vzájemného soužití
- poznávání vztahů v rodině a mezilidských vztahů
- posilování vzájemné úcty a úcty ke starším osobám (zdravení, poděkování, nabídka pomoci)
- poznávání důležitých míst a budov v obci, historických, kulturních a přírodních památek v okolí
- prohlubování návyku správného stravování, hygieny, péče o své zdraví a bezpečné chování při hrách a dalších činnostech
- denní režim, časové údaje, čas v přírodě – roční období

Člověk a příroda:

- sledování změn v přírodě v průběhu celého roku
- poznávání nejběžnějších druhů rostlin a živočichů
- poznávání vlastností přírodnin a jiných dostupných materiálů, které žáci využívají při své práci
- seznamování s jinými evropskými zeměmi, jejich přírodou
- vycházky do přírody
- základy ekologie, péče o životní prostředí, třídění odpadů, sběr druhotných surovin

Umění a kultura:

- poslech a nácvik dětských písní, lidových písní, vyjádření hudby pohybem

- četba, seznamování s lidovými pranostikami, básněmi a písněmi spojenými s určitým obdobím roku (Vánoce, Velikonoce, jaro, podzim, zima, masopust apod.)
- seznamování s hudebními nástroji
- seznamování s rozličnými výtvarnými technikami a jejich zkoušení, výroba drobných předmětů z různých dostupných materiálů a přírodnin
- výtvarné vyjádření různých témat
- nácviky na vystoupení – vítání občánků, besídka, akademie

Člověk a jeho zdraví:

- pohybové hry v přírodě a školní zahradě, vycházky, hry v tělocvičně
- sezónní sporty podle možností (sáňkování, míčové hry apod.)
- seznámení se zásadami správné výživy, péče o zdraví a první pomoci
- seznámení se zásadami bezpečného chování
- budování a posilování mezilidských vztahů v dětském kolektivu - týmu, komunikace mezi žáky

Časový plán:

Podzim:

- seznamování s prostředím školy a školní družiny
- seznamovací hry, poznávání nového kolektivu
- výtvarné práce s tematikou podzimu
- písně, říkadla a básně s podzimní tematikou
- vycházky do přírody se sledováním změn v přírodě
- sběr přírodnin
- zpracování přírodnin a dalších drobných materiálů

Zima:

- výtvarné práce s tematikou adventu, Vánoc a zimy
- poznávání různých výtvarných technik a jejich využití v praxi
- básně, říkadla a písně se zimní tematikou
- výroba drobných předmětů a dárků z papíru, drobných materiálů a přírodnin
- vánoční dílny
- seznamování s lidovými vánočními zvyky a tradicemi
- vycházky do zimní přírody
- hry na sněhu, sáňkování, stavby ze sněhu
- seznamování s masopustními zvyky a tradicemi

Jaro:

- vycházky do přírody se sledováním změn v přírodě
- výtvarné práce s tematikou jara, Velikonoc, květin apod.
- práce s drobným materiálem a příprava výrobků s jarní a velikonoční tematikou
- velikonoční dílny
- Čarodějnice – zábavné soutěžní odpoledne

Léto:

- vycházky do přírody se sledováním změn v přírodě
- výtvarné práce s tematikou léta, prázdnin apod.
- nacvičování vystoupení na školní akademii
- projektový den

Podrobný popis činností ŠD je zpracováván formou ročního plánu a je pravidelně aktualizován.

7. Podmínky pro přijetí, průběh a ukončení vzdělávání

Do školní družiny jsou přijímány žáci od 1. do 5. třídy na základě dobrovolnosti. Přijímání jsou žáci od 1.ročníku do naplnění kapacity na základě vyplněného zápisního lístku.

Docházka do školní družiny je povinná. Uvolnit žáka je možné pouze předem na písemnou žádost zákonných zástupců.

Do školní družiny může být žák přihlášen během celého školního roku.

Ukončit docházku může žák:

- na základě písemné žádosti zákonných zástupců
- závažné porušování vnitřního řádu školní družiny
- neplacení úplaty za ŠD

Průběh vzdělávání je evidován v Přehledu výchovně vzdělávací práce.

8. Podmínky pro vzdělávání žáků se specifickými potřebami

Do školní družiny mohou být začleňováni žáci se společensky a kulturně znevýhodněného prostředí, s oslabeným rodinným zázemím či jedinci pocházející z jazykově odlišného prostředí. Snižovaná sociální adaptabilita těchto žáků nebo zvýšená potřeba intenzivní péče v některé oblasti vyžaduje přizpůsobení forem a obsahu školní družiny.

Těmto žákům pomáháme zvýšenou motivací, věnujeme jim více pozornosti a výrazně kladně je hodnotíme i za malé dílčí pokroky v činnosti. Žáci s postižením či znevýhodněním jsou od počátku přijímáni jako ostatní, aby nijak nepocíťovali svou odlišnost či nedostatečnost. Péči o žáky se SVP zajišťuje vychovatel, má-li žák přiděleného asistenta i do školní družiny, pak ve spolupráci s asistentem pedagoga a zároveň jsou zohledňována doporučení speciální pedagogické poradny.

Pro rozvoj mimořádně nadaných a talentovaných jedinců nabízí školní družina další doplňkové aktivity v oblasti jejich zájmů.

9. Materiální podmínky

Školní družina je zřízena při ZŠ a MŠ Běly Jensen Opatov. Má jedno oddělení s 30 žáky. Využívá třídu určenou pro ŠD, hernu a prostor pro odpočinek. Dále využívá také tělocvičnu ZŠ, cvičnou kuchyňku, vlastní interaktivní tabuli, čítárnu, multifunkční hřiště a školní zahradu. Využíváno je i zařízení obce (dětské hřiště, fotbalové hřiště a závodíště).

Pro svou činnost má ŠD přiměřené vybavení (hry, hračky pomůcky, stavebnice, knihy, časopisy). V roce 2024 byla provedena rekonstrukce prostor školní družiny a šatny školní družiny včetně vybavení novým nábytkem.

10. Personální podmínky

Personální provoz je zabezpečen jednou kvalifikovanou vychovatelkou. Ta vytváří pro žáky pestrá a zajímavá činnost, má odpovídající organizační schopnosti, dodržuje pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví a pro zájmové činnosti využívá své odborné zaměření. Dovede k žákům projevit vřelý vztah, navozuje radostnou atmosféru a vytváří pocit bezpečí. Výsledky činnosti školní družiny prezentuje na veřejnosti.

11. Ekonomické podmínky

Úplata za ŠD:

- výši úplaty byla stanovena na 80,- Kč/měsíc. Aktuální výše úplaty se stanovuje ve směrnici vydávané ředitelem školy. Úhradu úplaty eviduje vychovatelka ŠD.

Z úplaty se hradí část provozních nákladů za ŠD a neinvestiční náklady (hračky, pomůcky, výtvarný materiál)

12. Podmínky BOZP

Pro činnost ŠD platí stejná ustanovení o BOZP jako ve školním řádu. Žáci jsou v průběhu školního roku seznamováni s možnými riziky i následky neuváženého chování, učí se zásadám správného používání předmětů a nástrojů. Rovněž jsou poučováni zásadách správného chování nejen ve školní družině, ale i na veřejnosti – a to jak v období školního roku, tak i o prázdninách. Seznamují se s poskytováním první pomoci při úrazech. Podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků obsahuje vnitřní řád ŠD. Záznam o poučení je uveden v třídní knize.